

Hodnocení: 3 body (ještě)

Iva Kalčíková, 262336

26.11.12

SOC400 Věda, technologie a politika

BERRYMAN, E. (2005): Belief, apparitions, and rationality: The social scientific study of religion after Wittgenstein. *Human Studies*, 28: 15-39

Alternativní název: Etnometodologický posun od Wittgensteina: Náboženské přesvědčení v kontextu laických interakcí

Na konkrétním případě náboženského zjevení autor prezentuje svůj přístup k vědeckému zkoumání náboženského přesvědčení. Ve svém přístupu navazuje na Wittgensteinovu koncepci, která kritizovala sociální vědy v jejich snaze přeložit náboženské kategorie do kategorií sociologických a jejich snahu o vysvětlení např. biblických fenoménů jako pouhou metaforu každodenního života tehdejší společnosti.

Autor pracuje s kategoriemi, které přebírá od laických respondentů událostí okolo údajného náboženského zjevení. Na rozdíl od svých předchůdců se nesnaží tyto kategorie překládat pro potřeby sociálních věd, nehledá také skrytou objektivní povahu náboženského přesvědčení. Rozděluje výpovědi respondentů podle konkrétních kontextuálních cílů, které jejich narace sledují. V textu autor hovoří o dvou skupinách – tzv. racionálně orientovaných výpovědích, které v sobě obsahují důkazní materiál pro nezávislé ověření informací, a tzv. „nesouměřitelných“ výpovědích, které žádný takový materiál neobsahují, není možné je ověřit, zakládají se na víře.

Autor vidí náboženské přesvědčení jako silně kontextuálně podmíněné, nemá objektivní povahu, naopak je v textu charakterizováno jako polymorfní realita, která je tvarována kontextem. Vychází z konkrétních, lokálně ukotvených interakcí účastníků událostí. Toto uchopení dává sociálním vědám možnost zkoumat náboženský fenomén, aniž bychom ho dopředu zatížili stigmatem iracionality.